

פניני מקראיצי הישר

פניני חכמה ועוסק מתורת רבותינו הקדושים:
האור החיים, הבעל שם טוב, הורע שמשון, הפלא יועץ, הליקוטי מוהרן, והאבי עזר,
שהבטיחו שיהיו 'מליצי יושר' בשמים בעד מי שילמד בדברי תורתם!

העלון מוקדש: לעילוי נשמת: אברהם שלום בן ברוך בנדעט ז"ל, ומאשה רבקה בת טובה ע"ה

"בפירושי שום תשים בינותיך, במראה מקום תן עינים, ויאירו דברי באור החיים, ואז תושע מאלהי השמים, ברוב עושר ושנות חיים, ברכות יחולו על ראשך, כאשר תאווה גם נפשך" (מתוך שיר שכתב רביה"ק בסוף ספרו אור החיים, ונשמט בדפוסים האחרונים. הובא בתולדות רבינו חיים בן עטר, להר"ר מרגליות עמ' 39).
"וראה כתוב [בספר שם הגדולים], דבצרות פולין נגלה [מהר"ם אלשיך] לחכם אחד בהקיץ להצילו מתוך ההפכה על שהיה לומד תדיר דרשותיו, יעויין שם, ומעין כיוצא בזה נגלה אלי בחלום על ספר אור החיים להרב הקדוש מורינו הרב חיים בן עטר זיע"א" (לשון מהר"ה פלאגי ז"ל בכף החיים סימן לא [בנד"מ לב] סעיף נה).
הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א אמר: "שכמו שבדורות הראשונים היה הזוהר הקדוש מסוגל לטהרת הנשמה, כן בזמן הזה מסוגל לימוד האור החיים הקדוש על התורה - לטהר את הנשמה" (דברי דוד השלם הנד"מ אות כד).

האור החיים
רבינו חיים
בר משה
בן עטר
זצוק"ל
נלבעטו תפוח תקו

הסיענים לחלום אציתו

"וַיְהִי בַמֶּקֶץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה זָלַם" (בראשית מא, א).

כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (בראשית לז, ז), וזה לשונו: "דע, כי החלום אשר יהיה מראה הנבואה והודעה מהמודיעים שלפני ה', האות והמופת הוא - אם יהיה החלום לחולם בהיר וצהיר כיום יאיר, שיהיה הדבר בעיניו כאילו הוא בהקיץ ממש, בא האות והמופת להודיע כי מחזה שדי יחזה, כי החלומות אשר צעירים (שדים) ישחקו בו - יהיה בלבול הרעיון והגזמת הנדמה". עכ"ל. עוד כתב רבינו האור החיים הקדוש (בראשית מא, א), וזה לשונו: "עוד ירצה באומרו 'ופרעה חולם' - לומר שגם פרעה עצמו הרגיש בחלומו כי היה חולם חלום, לצד ראותו דברים מופלאים כאשר אבאר הרגיש כי אין זה מהדברים ההווים בעולם, ואין זה אלא חלום, וכוונת הכתוב בהודעה זו היא להגיד סימני החלום אשר יצטדק, והוא כאשר ירגיש האדם בחלום כי הוא שלם בדעתו להבחין דבר - עד שישכיל לדעת דברים שלא יתכן היות בהקיץ וירגיש כי הוא חולם, זה יגיד כי אין חלומו בלבול הדעת וערובו השכל ורוחות יתעללו בו, אלא מודיעים אותו עליונים למעלה עתידות". עכ"ל.

יראת שמים

"אֵת הַאֱלֹהִים אֲנִי יִרָא" (בראשית מב, יח).

כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (בראשית א, א, רמז ח), וזה לשונו: "כי מי שיש בו יראת ה' - היא אוצר לתקוות הלבבות שהוא דביקות אורו יתברך בנפש אדם, כאומרו (דברים ד, ד) 'ואתם הדבקים' וגו', וכל מי שיש בו יראת שמים - הוא משכן השכינה, כאומרו (תהלים עח, ס) אהל שכן באדם". עכ"ל. עוד כתב רבינו האור החיים הקדוש (שמות יח, כא), וזה לשונו: "ודקדק לומר 'יראי אלהים' - שצריכין להיות יראים יראת העונש, כי יש לך לדעת, כי הירא בבחינת שם הוי"ה, לצד שיהיה בדעתו כי ה' רחום וחנון, לפעמים יחטא ויסמוך על רחמיו כי יאריך אפו וכדומה. אבל יראת העונש - תרעיד המשכיל, וכמו שתמצא שכל גדולי עולם יראים מדקדוקי המשפט הגם כי יודעים שמעשיהם ישרים ונכונים, וצא ולמד ממאמר חכמינו ז"ל (חגיגה ד:): שאמרו במעשה בעלת אוב כשעלה שמואל והביא עמו משה רבינו ע"ה, יעויין שם דבריהם, ואשר על כן אמר 'יראי אלהים' - כי צריכין להיות בגדר יראה מדקדוקי המשפט באין רחמים". עכ"ל.

הבעל שם טוב
רבינו ישראל
ב"ר אליעזר ושרה
זצוקל
נלבעו סיון תקב

"ושאלתי את פי משיח אימת אתי מר, והשיב לי: בזאת תדע, בעת שיתפרסם למורך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועליות כמורך, ואז יכלו כל הקליפות ויהיה עת רצון וישועה" (איגרת 'עליית נשמה' מהבעש"ט, נדפסה בסוף ספר 'בן פורת יוסף' לתלמידו המובהק בעל התולדות יעקב יוסף).
"על כן כל מה שנתגלה ספר שעל פי דרך הבעל שם טוב, הוא קירוב לגאולה" (דברי שלום - להרה"ק מקאדינוב, בהקדמה ד"ב ע"א).
"ושמעתי כרוז יוצא מן השמים: אשר מי שיאמין בישראל בן שרה שכל עבודתו היה בעד ישראל בכלל ובפרט, וידבר ממנו בתחילת שבוע - יהיה לו שבוע טוב, בתחילת חודש - יהיה לו חודש טוב, בתחילת שנה - תהיה לו שנה טובה, ומזה נעשיתי מלא שמחה, שאף שכבר אהיה בעולם האמת יוושעו בני ישראל על ידי" (ישועות ישראל מעשה יב).

קץ שם לחושף

"ויהי בקץ שְׁנֵתַיִם יָמִים וּפְרֵעָה זֹלָם" וגו' (בראשית מא, א).

כתב הגה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולגאה זצ"ל בספרו **בן פורת יוסף** (פרשת מקץ), וזה לשונו: "ונראה, דמבואר בכוונת האר"י זלה"ה ענין ברירי ניצוצות הקדושות שנפלו בעת השבירה, וצריך האדם להעלות ולבררן מדומם לצומח חי מדבר, לברר הניצוץ הקדוש שבתוך הקליפה וכו', וזה תכלית עבודת איש ישראל בתורה ומצוות, וכוונת אכילה, כמבואר כל אחד במקומו. ונודע כי כל ניצוץ שבתוך דומם וצומח וכו' - יש בו קומה שלימה מן רמ"ח איברים וש"ס גידים, וכשהוא בתוך הדומם והצומח וכו' - הוא בבית האסורין שאינו יכול לפשוט ידיו ורגליו ולדבר כי אם ראשו על כרעיו וקרבו, ומי שיוכל בטוב מחשבתו וכוונתו להעלות הניצוץ הקדוש מצומח לחי מדבר - הוא מוציא לחירות, ואין לך פדיון שבועים גדול מזה, וכמו ששמעתי ממורי [הבעל שם טוב זצ"ל] וכו', ובפרט אם בן המלך בבית האסורין ובא אדם אחד בהשתדלותו והוציא מביית האסורין מעבדות לחירות, ששכרו כפול ומכופל. אמנם כל זה הוא בדין ומשפט עליון אשר קץ שם לחושף עד מתי יהיה בבית האסורין ואימתי יזכה לצאת חפשי, ועל ידי מי יהיה היציאה לחירות.

ובזה יובן, דזכרנו לעיל כי הנשמה נקרא יוסף וכו', והיא הניצוץ הקדוש שעל ידי השבירה נפלה במעמקי הקליפות ובתוך דומם צומח וכו', שהיא בית האסורין, וזהו שאמר 'ויקח אדני יוסף אותו', כי דינא דמלכותא הוא אדני"י שיצא מצד דין העליון, ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך מלכו של עולם אסורים, ויהי שם בבית הסוהר או מצד הגילגול או מצד השבירה שנפלו רפ"ח ניצוצות וכו', עד שנשלם הקץ אשר שם ה' יתברך לחושף, לצאת מביית האסורין הנ"ל, משא"כ קודם לזה ולא זכר שר המשקים את יוסף, כי הגלות דומה לשיכור כמ"ש בש"ס דעירובין (סה א) יכולני לפטור כל העולם מהדין שנאמר (ישעיה נא, כא) שכורת ולא מיין וכו', כי על ידי שכרות הגלות דומה לשר המשקים שלא זכר את יוסף ניצוץ הקדושה שבתוך הקליפה וישכחהו, עד ויהי מקץ שנתיים, הם קץ שנות הגלות ובית האסורין, וכשנשלם הקץ שהיה דומה ללילה, ובא בחינת הימים והגאולה, אז יוכל לטהר מחשבתו שנקרא ימים באמת כנ"ל, ובמחשבה איתברירו ואז ופרעה חולם, שבא בחינת פרעה עולם המחשבה בינה שנק' פרעה כמ"ש בזוהר, ומה שהיה בניקוד חיריק תחת אותיות בסוד ותגל מרגלותיו ותשכב (רות ג, ז), נעשה חולם למעלה מהאותיות בסוד עטרת תפארת, והנה עומד על היאר גימטריא ר"ו, שהוא סוד הבירור והעלאת נצוצי הקדושה כמבואר בפרי עץ חיים, בסוד מ"ג מן מנצפ"ך גימטריא פ"ר שהם ז' פרות מן ז' ספירות אשר הצדיק מגולגל, בסוד שבע יפול צדיק וקם (משלי כד, טז), וגם את זה - לעולם הקדושה, לעומת זה עשה אלדים (קהלת ז, יד), בחי' הרע נגד הטוב לכך ז' פרות טובות וז' רעות וכו', וכן שבלים אותיות לבשים, שהוא לבושי הבריאה וכו'. עכ"ל.

הזרע שמשון
רבינו שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל
נחמני זצוקל
נלבעו אלול תקלט

"אוהבי ורעי ותלמידי, כאשר אני מחלה פניהם, בעשר לשונות של תפלה, לברור המנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמת, וצדקה תהיה להם וצדקתם תעמוד לעד, לאכול בעולם הזה ולשבוע בעולם הבא, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת, במוטב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תלו" (מתוך הקדמת רביה"ק זצ"ל לספרו זרע שמשון).
"במטותא בעינא מינייכו, זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד של אמת, וכי מרובה מדת שלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שימא, ועיניכם תראינה בנים ובני בנים כשתלי זיתים סביב לשלחנכם חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם, עד יתקיים בכם 'המה יראו כבוד ה' הדר אלהינו', ונשא נס לגוים ואסף נדחי זרע ישראל, במהרה בימינו אמנ" (שם).

"ויהי בקץ שְׁנֵתַיִם יָמִים וּפְרֵעָה זֹלָם" וגו' (בראשית מא, א).

כתב רביה"ק הזרע שמשון זצ"ל (פרשת מקץ אות ד), וזה לשונו: "פסוק 'ויהי מקץ שנתיים ימים', איתא במדרש רבה (ב"ר פט, ב), על ידי שאמר לשר המשקים 'כי אם זכרתני' והזכרתני', נתווספו לו שתי שנים. עכ"ל.

הטעם למה שתי שנים דווקא, יובן לעניות דעתי במה שנודע (שער רוה"ק שער ז), כי הזכירה באה משני שמות הו"ה ואה"ה במילוי ע"ב קס"א (י"ד ה"י ו"ו ה"י אל"ף ה"י י"ד ה"י) שהם בגימטריא זכו"ר, והשכחה באה מאחוריים של שני מילויים אלו (י"ד, י"ד ה"י, י"ד ה"י ו"ו, י"ד ה"י ו"ו ה"י אל"ף ה"י אל"ף ה"י י"ד, אל"ף ה"י י"ד, אל"ף ה"י י"ד ה"י) שהם בגימטריא תשכ"ח. וכשתדקדק היטב, תמצא שבשתי שנים - יש תש"ל ימים, שהרי ימות החמה שס"ה, והם בגימטריא תשכ"ח, עם שני ימים יתירים - דהיינו הכולל של שני שמות אלו.

ולכן יוסף שתלה הזכירה בשר המשקים, ולא תלה בהקב"ה, ניתן לו השכחה, דהיינו כל כך ימים כמו שעולים שני שמות אלו. והכי דייק הכתוב לומר 'ויהי מקץ', ד'מק'ץ' עם ג' אותיותיו - הוא בגימטריא זכו"ר, כלומר, שאם לא היה תולה בטחוננו בשר המשקים, היה הקב"ה זוכר ממנו, כמו שרומז 'מקץ', ולפי שתלה בטחוננו בבשר ודם, נתווספו לו שנתיים ימים.

ודייק הכתוב לומר 'ימים', שלפי הפשט שְׁנַתַּיִם סגי, ומהו 'ימים', לרמוז לנו למה שנתיים דווקא, לפי שחשבון הימים הם כנגד שחטא יוסף. וכמוהו ר"מ מ"ו דוד פנצי זצ"ל ר"מ מנטובה יע"א, כששמע זה אמר כפתור ופרח.

ואף לשון הזוהר (פר' מקץ, דף קצג ע"ב) מסייענו, דקאמר, אתר דאית ביה נשיו קם קמיה (המקום שיש בו שכחה קם כנגדו), כיון דאמר 'ולא זכר שר המשקים', מהו 'וישכחהו', אתר דאית ביה שכחה (מקום שיש בו שכחה). עכ"ל. וה' יראנו מתורתנו נפלאות וכו'. עיין שם עוד בדברי קודשו.

הליקוטי מוהר"ן
רבינו נחמן
בר שמוחה ופיגא
וצוקל
נלבע יח תשרי תקע"א

"שמעתי בשמו שאמר, שכל אחד מאנשיו בוודאי יזכה בסוף לבוא בזה העולם למה שצריך. ואמר, שאין הקב"ה עושה לי זאת חס ולשלום בשום פעם ליקח ממני איזה איש מאנשי באמצע, כלומר רק כל אחד יאריך ימים ושנים עד אשר יזכה לבוא לענינו ולמדרגתו הקדושה, שהוא צריך לבוא בזה העולם, אשר בשביל זה נברא" (חיי מוהר"ן סימן שב).
"שמעתי בשמו שאמר: הפחות שבאנשי, אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד" (חיי מוהר"ן סימן שיד).
"אמר בפירוש שהלימוד בחיבוריו הקדושים - הוא אתחלתא דגאולה" (חיי מוהר"ן סימן שמו). "ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי לימוד הספר שלו" (שם סימן שמוט). "ואמר שצריכין להשתדל מאד לקנות ספריו, כי אפילו כשעומדין בתיבה ומגדל - הם טובה גדולה, כי ספריו הם שמירה גדולה בבית לשמור גם העשירות וממון האדם מכל ההזקות" (שם סימן שנה).
מוהר"ן ז"ל אמר: "אמירת ספרי אדמו"ר ז"ל, שהם הליקוטי מוהר"ן, ו'ספר המדות', ו'הספורי מעשיות', ו'השיחות' שלו - ה'אמירה' לבד - מסוגלת להנשמה כמו אמירת ספרי הזוהר והתיקונים" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן דיבורים ממוהר"ן אות כו).

לפני כל עליה ברוחניות - מנסיים את האדם בנסיון

"וַיֹּאמֶר פְּרַעְהָ אֶל יוֹסֵף אֲזוּרֵי הוֹדִיעַ אֶל־הַיָּהוּדִים אֶתְךָ אֶת כָּל זֹאת אֵין נָבוֹן וְזוֹכֵם כְּמוֹךָ" (בראשית מא, ט).

כתב רביה"ק זצ"ל בליקוטי מוהר"ן (קמא תורה לו), וזה לשונו: "וְזֶהוּ כָּל־שֶׁכֶל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם שֵׁיט לָהּ הַתְּגָלוֹת בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדָה, אֲזִי מְנַסִּין וּמְצַרְפִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ, בְּגָלוֹת שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן, הֵינּוּ בְּתַאֲוֹתֵיהֶן. וְכִשְׁהִיא בָּאָה בְּמַדּוּתֵיהֶן בְּגָלוֹת, אֲזִי הִיא רְאֵמֶת שְׁבַעִין קָלִין. כִּי הַתְּגָלוֹת הִיא בְּחִינַת לְדָה, כִּי קֹדֶם הַתְּגָלוֹת שֶׁל תּוֹרָה, אֲזִי הִיא בְּבְחִינַת עֵבוֹר. שֶׁהַתּוֹרָה הִיא נְעִלָם מִמֶּנּוּ, כְּעֲצָמִים בְּבֶטֶן הַמְּלָאָה, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים לא, יח) "וְאֵנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר", הֵינּוּ בְּגָלוֹת בְּמַדּוֹת הַרְעוֹת שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן. כִּי הַקְּלָפָה קֹדְמָה לְפָרִי, וּמִי שְׂרׁוּצָה לְאָכֵל הַפָּרִי, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר מִקֶּדֶם הַקְּלָפָה. לְכֵן קֹדֶם הַהַתְּגָלוֹת, מְכַרְח הַנֶּפֶשׁ לְבֹא בְּגָלוֹת, הֵינּוּ בְּמַדּוּתֵיהֶם, כְּדִי לְשַׁבֵּרם, וְלְבֹא אַחַר כֵּךְ לַהַתְּגָלוֹת.

וְדַע שֶׁכָּל־לִוּוֹת שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן שֶׁל מַדּוּתֵיהֶן הַרְעוֹת הַלְלוּ, הִיא תַּאֲוַת גַּאֲוָה. וְהוּא תַּקּוּן הַכְּלָלִי, מִי שֶׁמְשַׁבֵּר הַתַּאֲוָה הַזֹּאת, אֲזִי בְּקָל יָכוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתַּאֲוֹת. וּבְשִׁבִיל זֶה, מִשֶּׁה רַבְּנּוּ לְפִי שֶׁהוּא כָּל־שֶׁל הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָא 'רֵאשִׁית דַּעַת' (מְשִׁלִּי א, ז), גַּם אֵיתָא מִשֶּׁה רַבְּינּוּ עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא תְרִי"ג ("סֵפֶר הַקְּנֵה" י"ב, "רוֹקַח" סִימָן רצ"ו, "מְגִלָּה עֲמֻקּוֹת" אֶפֶן קי"ג), שֶׁהוּא כָּל־לִוּוֹת כָּל הַתּוֹרָה. וּבְשִׁבִיל זֶה הִיא צָרִיךְ לְפָרֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ מִכָּל וְכָל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, כח): "וְאֵתָה פֶה עֲמַד עֲמַדִּי". וּבְלַעַם שֶׁהִיא כְּנֶגֶד מִשֶּׁה בְּקְלָפָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, טז): "וַיֹּדַע דַּעַת עֲלֵיוֹן". גַּם אוֹתִיּוֹת בְּלַעַם מְרַמְזִין שֶׁהוּא בְּקְלָפָה כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, כִּי ב' הִיא הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה, וְל' הִיא סוֹף הַתּוֹרָה, וְע' כְּנֶגֶד שְׁבַעִים פָּנִים, וּמ' כְּנֶגֶד אַרְבַּעִים יוֹם שְׁנַתְּנָה תּוֹרָה. וּמַחֲמַת שֶׁהוּא בְּקְלָפָה, לְפִיכֵךְ הוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוָה הַזֹּאת בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם כב, ל): "הֵהִסְכֵּן הַסִּכְנִיתִי".

גַּם יוֹסֵף קֹדֶם שֶׁהִיטָה לוֹ הַתְּגָלוֹת בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ חֲכָמָה בֵּינָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיא, י): "רֵאשִׁית חֲכָמָה", "כִּי אִם לְבִינָה תִּקְרָא" (מְשִׁלִּי ב, ג), וְקֹדֶם שֶׁזָּכָה לַהַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה, הֲצַרְךְ לְבֹא בְּנִסְיוֹן בְּצַרוּף בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן הַנ"ל. וְעַל יְדֵי שֶׁעֲמַד בְּנִסְיוֹן וּשְׁבֵר הַקְּלָפָה שֶׁקֹּדְמָה לְפָרִי, זָכָה לְפָרִי, הֵינּוּ לַהַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֲכָמָה וּבִינָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מא, ט): "אֵין נָבוֹן וְחָכֵם כְּמוֹךָ" וכו'. עכ"ל.

"וגם אל כל יודעי ספר אשר דור ודור אבקש זאת מאיתם, יעשו עמי חסד של אמת וישתדלו לקרוא דברי בפה מלא וכו', ואם אזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ממי שאקבל ממנו טובה - אשתדל לשלם לו במיטבא ולבקש רחמים עליו, בני ועמי שמעוני והחיוני ותחי נפשכם" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' שקלים פ"ב ה"ה).

"וכן אני עני ואביון אפול תחינתי בעשר חילות ואומר: רעי חנוני, וכל אשר בכוהכם למעבד לי נייח נפשא עבדו, ואם אזכה לחזות בנועם ה', גם אני אשלם במיטבא" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' זוה"ק ח"א דף ריו ע"ב).

"וגם אחלה פני כל יודעי דת, שיקראו בספרי וידרשו מילי ברבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אולי יתעשת האלוקים לי ויזכני שיעשו דברי פירות ובכן נפשי תגיל בה'. ואם אזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, אשלם במיטבא לכל מאן דלימטי לי מיניה הגאון" (לשון רביה"ק זצ"ל בהקדמת ספרו 'פלא יועץ').

"גם אודיעכם רבותי, כי רוח גדול טמון בקריאה בספר הזה ובמילוי האמור בו, והוא: שאדוני אבי זצוק"ל זיע"א, אומר בהקדמתו לספר בלשון הקודש, ומפציר כי יקראו דבריו וידרשו, למען יתנו פרי וימלאום, כי בזה ישיגו תועלת וזכות לעולם הבא, והוא נותן מילתו באומרו כי המוצא בדברים תועלת, מחוייב יהיה הוא לשלם לו טובה, ולבטח תשלום הטובה הוא בכך שישא תפילה שיהיה חלקו טוב, "כל המתחייב ומבטיח - בעל חוב נעשה", ולבטח יהיה פועל חובו באמנו בדברו, ואל יקל בעיניכם הדבר שיהיה לאדם מליץ טוב בעולם הזה ובבא אחריו. ויובן כי אלה העוסקים בהפצת הספרים ועושים השתדלויות אחרות למען ייקראו הספרים, מתייבים הינם עוד יותר את אדוני אבי זצוק"ל זיע"א. על כן, מתבקש כל אחד לסייע לעשות רצונו של צדיק כאשר תשיג ידו" (לשון רביה"ק זצ"ל בהקדמתו לספר 'פלא יועץ').

הפלא יועץ
רבינו אליעזר
בר יצחק פאפו
וצוקל
נלבע יח תשרי תקפ"ח

עין הרע, וסגולות ליניצל מצננה

"וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשַׁבֵּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים" וְגו' (בראשית מב, ה).

וברש"י שם וז"ל: "בתוך הבאים - מטמינין עצמן שלא יכירום, לפי שציוה להם אביהם שלא יתראו כולם בפתח אחד אלא שיכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע שכולם נאים וכולם גבורים. עכ"ל.

כתב רביה"ק הפלא יועץ זצ"ל (ערך עין הרע), וזה לשונו: עין הרע - הוא מהדברים שמוציאין את האדם מן העולם, וידוע מאמר רבותינו ז"ל (ב"מ קז): תשעים ותשעה מתים בעין הרע ואחד בדרך ארץ. וצריך האדם להשמר מאד כאשר יוכל, דהיינו שלא יתראה לא בחכמתו ולא במעשיו ולא בעושרו, אבל צריך דעת שלא ירגישו בו שהוא משתמר, שלא יבואו להקפיד עליו על שחושדם שהם בעלי עין הרע, ובפרט אם איש עני הוא ורואה שהעשיר משתמר ממנו, או מי שהוא חשוך בנים ורואה שאבי הבנים משתמר, הם מתדכאים ולבבות יכאבו ואחזו צער, וכל ערום יעשה בדעת. וגם לא יעמוד על טובת חבירו, ולא ישב בחנותו, ולא יתן עיניו בה, ולא ידבר עליה, כדי שאם יארע לו שום נזק לא יתלה בו הקלקלה. ואם יתגלגלו הדברים שיזכיר שבח וטובות חבירו, תכף יברכהו שלא ישלוט בו עין הרע.

וכבר יש בספרים כמה סגולות ליניצל מעין הרע, ובפרט עשב הרוט"ה (רוד"ה) שהוא מסוגל מאד לנושאו עליו, וראוי לילך אחריו כי הוא בכלל 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם' (דברים ד, טו). וכן ליניצל מעין הרע של עצמו, איתא בש"ס (ברכות נה:): דיש סגולה שיסתכל בעינו צד שמאלי של חוטמו.

ועל הכל תפילה עושה פירות, כי אלהינו מרחם שומע תפילת כל פה, והוא המציל את עמו ישראל מעין הרע ומכל דבר רע. ועל כל פנים לא ימנע מעשות מצוה מפני חשש עין הרע, כגון להביא עני לביתו, או לדרוש ברבים ללמד דעת את העם, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע, ומצוה אגוני מגנה והיא מגן וציונה. ובש"ס (שם) אמרו, האי מאן דדחיל מעינא בישא, לימא אנא מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא וכו', וטוב לגבר שיאמר כן בכל יום. עכ"ל.

האבי עזרי
רבינו אלעזר מנחם
מן בר עזריאל שך
זצוקל
נלבע טו מרחשון תשס"ב

"וכן אני מבקש מכל אלו התלמידים היודעים שקיבלו תועלת ממני, הן בתורה והן ביראת ה' והן במידות, שיעשו חסד עמדי וילמדו בעד עילוי נשמתו, אפילו משנה אחת או מחשבה אחת של מוסר, ויהיה זה שכרי, כי גם אני מסרתי את נפשי להצלחתכם בלימוד, ואם יהיה בידי לעשות ולהמליץ לטובתכם אעשה בלי נדר" (מצוואת רביה"ק זצ"ל).

הוכר יעקב
רבינו יעקב בר
אברהם ורחל לוי
זצוקל
נלבע יא אלול תשל

"בקי עצום בכל מכמני התורה והחכמה וכו', איש טמיר ונעלם וכו', וגם היה בקי מאד בכל החכמות וכו', וימליץ טוב בעבורם" (מתוך הסכמת השבת הלוי זצ"ל)
"וכל המסייעין והתומכים ינצלו מכל עקתין בישינן, ויצליחו בכל דרכיהם, ויזכו לראות בישועת כלל ישראל במהרה" (מתוך הסכמת האדמו"ר מויזניץ זצ"ל)

יהודי שמתפלל מתוך אמונה - אין מאושר מעט בעולם!

"ואל שדי יתן לכם רזומים לפני האיש" וגו' (בראשית מג, יד).

וברש"י שם: "אל שדי - מעתה אינכם חסרים כלום אלא תפילה, הריני מתפלל עליכם." עכ"ל.

זה לשון רביה"ק בעל האבי עזרי זצ"ל (מחשבת מוסר ח"ג עמ' שלז): כאשר יהודי הוא מאמין ונעמד לפני ה' ואומר בכל לבו "רפאנו ה' ונרפא", רבש"ע אתה הוא האבא שלנו, ואתה הוא שיכול לעזור לנו, אתה יודע מה שחסר לי, אנא עזור לי ורפא אותי. הרי הוא בטוח שבאביו שבשמים שומע אותו, ויודע שאם ברצונו לעזור הוא יעזור לו, וכאשר יעזור לו - הרי הוא עזר לו, ואם לא יעזור - הוא מבין שהש"ת יודע שאין זה טוב עבורו, ואם כן האדם הוא מאושר, והוא יכול לסמוך על הש"ת, וזהו האושר הגדול ביותר שיש לאדם!

יהודי שעומד בתפלת שמונה עשרה, ומבקש "ברך עלינו את השנה הזאת", הרי כאשר הוא מאמין באמת - הוא המאושר ביותר בעולם. בכל העולם רואים הבל הבלים, ממש ריקניות, עולם שבור, אין לאנשי העולם לא עולם הזה ולא עולם הבא, אין אדם שטוב לו, כי גם כאשר טוב לו בענין אחד חסר לו דבר אחר, וכשמרגיש שלא טוב לו הוא מסוגל לירות על עצמו או על אחר. יהודי מאמין גם אם הוא עני, כאשר באה שבת הוא נכנס לשבת כאילו הכל עשוי, הוא אינו עושה דברים בשבת, השבת היא האושר של היהודי! בזה שיש לו את השבת והוא שומר שבת - הוא רגוע ושלם, הוא מאמין בה' ומקווה ובטוח וסומך עליו שהוא יעזור לו.

יהודי נעמד להתפלל בלב סמוך ובטוח שה' יעזור לו, ואם לא יעזור בוודאי הש"ת יודע שאינו טוב, הוא יודע שבין אם ירפא אותו ובין אם חלילה לא - זהו הטוב!

"ויאמר פרעה אל יוסף זלום זלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליה לאמר תשמע זלום לפתור אתו: ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה" (בראשית מא, טו טז).

יש לדקדק על הכפילות של התיבה "לאמר", ונראה לפרש על פי הגמרא בסנהדרין (דף נו:): שנאמר שם "לאמר" - זה גילוי עריות, ופרעה רמז ליוסף שמעתי עליך ענין של גילוי עריות עם אשת פוטיפר.

והשיב לו יוסף: מה ששמעת עלי "לאמר" דהיינו גילוי עריות, "בלעדי" - אין בי אותו עוון.

"ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ" (בראשית מב, ו).

נראה לפרש על פי התוספתא שבת (פט"ז הי"ב) גבי פיקוח נפש, וז"ל: ואין אומרים יעשו דברים בנכרים ובקטנים, אלא בגדולים שבישראל, ואין אומרים יעשו דברים הללו על פי נכרים, אלא מצטרפין דעת ישראל עמהן. עכ"ל. וזהו מה שאמר: "ויוסף הוא השליט", ועם כל זה שהוא השליט, לא נמנע מלהיות "המשביר", כיון שהיה רעב וסכנת נפשות, וכמבואר בתוספתא שבפיקוח נפש יעשו הגדולים.

שפע ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות

מאיר דהן | ברק בן צור | מיכאל איתן בן שושנה | אליהו גורגוב | דוד אטיאס | אלישע אטיאס | דוד אביטל | עדי אביטל | ירוחם בן מרים פרץ | נדב תורגמן | שי תמם | אלחנן פנחסוב | יזהר שאול | שלמה שאול | יעקב אייזיקס | אלעד סופר | רונן חזי | דוד מגדיש | יחזקאל נתנאל | דניאל נחמיאס | ניר בר | דני ודליה זית | ניתאי והילה קפלן | יונתן עמרן | יצחק גלצר | משפחת שושני | מזל נעמי בת נורית נורית - רפואה שלימה ובריאות איתנה | דוד בן מזל נעמי - רפואה שלימה ובריאות איתנה | יעקב אברהם בן מזל נעמי וחני חנינה בת דליה וכל יוצאי חלציהם - בריאות איתנה והצלחה בכל מעשי ידיהם ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם | מאיר יצחק שמעון בן מזל נעמי - ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו | לזכות חזרה בתשובה שלימה: לדן בן אמה, דליה בת חנינה, אדם יוסף בן דליה, מורן בת מזל וכל יוצאי"ח.

העלון מוקדש לעילוי נשמת רבותינו הקדושים

האור החיים - רבינו חיים ב"ר משה בן עטר זצוק"ל, נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג
הבעל שם טוב - רבינו ישראל ב"ר אליעזר ושרה זצוק"ל, נלב"ע ו' סיון תקכ"ב
הזרע שמשון - רבינו שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצוק"ל, נלב"ע ו' אלול תקל"ט
הליקוטי מוהר"ן - רבינו נחמן ב"ר שמחה פגינא זצוק"ל, נלב"ע י"ח תשרי תקע"א
הפלא יועץ - רבינו אליעזר ב"ר יצחק פאפוי זצוק"ל, נלב"ע כ' תשרי תקפ"ח
האבי עזרי - רבינו אלעזר מנחם מן בר עזריאל שך זצוק"ל, נלב"ע ט"ז מרחשון תשס"ב
הוכר יעקב - רבינו יעקב ב"ר אברהם ורחל לוי זצוק"ל, נלב"ע י"א אלול תשל

לעילוי נשמת

מורן הראש"ל הגאון רבי **עובדיה יוסף ב"ר יעקב וגורגיה** זצ"ל | מורן הראש"ל הגאון רבי **מרדכי צמח בן מזל טוב** זצ"ל | מורן שה"ת הגאון רבי **שמריהו יוסף חיים ב"ר יעקב קניבסקי** זצ"ל | הגאון רבי **יעקב חי בן מרגלית** זצ"ל | הגה"צ רבי **יעקב שמשון ב"ר משה יהושע לנדמן** זצ"ל | ר' **יחיאל מיכל בן מרים** - נלב"ע ל במרחשון תשע"ד | הגה"צ רבי **נסים פרח ב"ר מימון וסוליקה** זצ"ל | הגאון רבי **אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט** זצ"ל - נלב"ע ב' שבט תשע"ד | **שלמה בן סלחה** ז"ל - נלב"ע י"ט אלול תשנ"ד | **חנינה בת חביבה** ע"ה - נלב"ע י"א אלול תשס"ז | **יוסף בן ורה** ז"ל - נלב"ע י"ז חשון תשמ"ז | **אמה בת שושנה** ע"ה - נלב"ע י"ט סיון תשנ"ב | **נוריה נורית בת עזריה** ע"ה - נלב"ע ט"ז חשון תשס"ח | **אברהם בן שרה** ז"ל - נלב"ע ז' אדר א' תשע"א | **נתנאל בן שמחה** ז"ל | **עזריה בת צחלה** ע"ה | **דוד יהודה בן מזל** ז"ל | **רחל בת מרים** ע"ה | **הדר בת רחל נעמי** ע"ה | **אברהם שלום בן ברוך בנדעט** ז"ל | **מאשה רבקה בת טובה** ע"ה

לתרומות והנצחות
ניתן ליצור קשר במייל:
melizei.yosher@gmail.com
או בטלפון: 052-7142437

© כל הזכויות שמורות. יו"ל ע"י מוסדות התורה "אביר יעקב" - בראשות מו"ר הרה"ג יעקב ראש שליט"א.

ניתן לקבל את הגליון במייל: melizei.yosher@gmail.com

ניתן להקדיש את הגליון: לע"ג, להצלחה, לפרנסה, לבריאות, לזיווג הגון, לזרע של קיימא, ולכל הישועות, והוא בדוק ומנוסה! וכן אם יש יארצייט באותו שבוע - אפשר לשלוח את השמות בשבוע שלפניו, ונקדיש את הגליון לעילוי נשמתם.

לביורורים: ניתן ליצור קשר במייל - melizei.yosher@gmail.com או בטלפון: 052-7142437 בין השעות 13:00 - 15:00 בלבד